

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 90/23

2023 m. birželio 6 d., Liuksemburgas

Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-700/21 | O. G. (*Europos arešto orderis dėl trečiosios šalies piliečio*)

Galimybė atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį, kad bausmė būtų vykdoma gyvenamosios vietos valstybėje narėje, turėtų būti taikoma ir trečiųjų šalių piliečiams

Teisminė institucija turi galėti įvertinti, ar trečiosios šalies pilietis yra pakankamai integravęsis vykdančiojoje valstybėje narėje ir ar dėl to yra teisėtas interesas, pateisinant išduodančiojoje valstybėje narėje paskirtos bausmės vykdymą vykdančiojoje valstybėje narėje

2012 m. vasario 13 d. Brasovo pirmosios instancijos teismas išdavė Europos arešto orderį (toliau – EAO) dėl Moldovos piliečio, siekiant, kad būtų įvykdyta laisvės atėmimo bausmė. Bolonijos apeliacinis teismas yra teisminė institucija, kurios prašoma sutikti perduoti ieškomą asmenį, nes jis gyvena Italijoje. Nors jo gynėjai įrodė, kad jo šeimininis ir profesinis gyvenimas Italijoje yra ilgalaikio pobūdžio, teisminė institucija, kurios prašoma sutikti perduoti ieškomą asmenį, Italijoje neturi įgaliojimų atsisakyti perduoti jį Rumunijai, kad bausmė galėtų būti vykdoma Italijoje. Pagal Italijos įstatymą, kuriuo į nacionalinę teisę perkeliamas Pagrindų sprendimas dėl EAO¹, ši galimybė taikoma tik Italijos piliečių ir kitų ES valstybių narių piliečių, turinčių ryšių su Italija, bet ne trečiųjų šalių piliečių atžvilgiu.

Bolonijos apeliacinis teismas, manydamas, kad toks skirtingas požiūris yra nepagrįstas, kreipėsi į Italijos Konstitucinį Teismą. Pastarasis manė, kad prieš tikrinant nacionalinės teisės aktų atitikties Italijos Konstitucijai, reikėtų išnagrinėti jų atitikties ES teisei. Pagrindų sprendime dėl EAO numatyta, kad valstybės narės gali suteikti teismui įgaliojimus atsisakyti vykdyti EAO, jeigu prašomas perduoti asmuo lieka vykdančiojoje valstybėje narėje, yra jos pilietis arba gyvena joje ir ta valstybė įsipareigoja vykdyti nuosprendį pagal savo vidaus teisę. Kadangi šios nuostatos taikymo sritis neapsiriboja ES piliečiais, Italijos Konstitucinis Teismas šiuo klausimu kreipėsi į Teisingumo Teismą.

Šios dienos sprendime **Teismas (didžioji kolegija) atsakė, kad pagal Sąjungos teisę draudžiamas valstybės narės teisės aktas, kuriais visiškai ir automatiškai atsisakoma taikyti šį neprivalomo EAO nevykdymo pagrindą bet kuriam trečiosios šalies piliečiui, kuris yra arba gyvena šios valstybės narės teritorijoje ir vykdančioji teisminė institucija negali įvertinti šio piliečio ryšių su šia valstybe nare.** Toks nacionalinės teisės aktas prieštarauja **Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintam vienodo požiūrio principui**, nes prašomosios valstybės narės piliečiai ir kiti Sąjungos piliečiai vertinami skirtingai nei trečiųjų šalių piliečiai, neatsižvelgiant į tai, kad pastarieji taip pat gali būti pakankamai integravęsi į tos valstybės narės visuomenę, kad pateisintų išduodančiojoje valstybėje narėje paskirtos bausmės atlikimą.

Aptariamas neprivalomo nevykdymo pagrindas taikomas, jei tenkinamos dvi sąlygos. Pirmoji – **prašomas perduoti asmuo lieka vykdančiojoje valstybėje narėje, yra jos pilietis arba gyvena joje.** Antroji – **vykdančioji**

¹ 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos (OL L 190, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 34).

valstybė narė įsipareigoja pagal savo nacionalinę teisę vykdyti bausmę, dėl kurios buvo išduotas EAO. Dėl pirmosios sąlygos Teismas nurodė, kad niekas nedraudžia valstybei narei nustatyti, kad trečiosios šalies piliečiai galėtų pasinaudoti nevykdymo pagrindu tik tuo atveju, jei pilietis joje būtų buvęs ar gyvenęs tam tikrą minimalų nepertraukiamą laikotarpį.

Nustačiusi, kad šios dvi sąlygos įvykdytos, **vykdančioji teisminė institucija dar turi įvertinti, ar yra teisėtas interesas, pateisinantis išduodančiojoje valstybėje narėje paskirtos bausmės vykdymą vykdančiosios valstybės narės teritorijoje**. Šis vertinimas leidžia atsižvelgti į Pagrindų sprendimu dėl EAO siekiamą tikslą – padidinti prašomo perduoti asmens socialinės reintegracijos galimybes įvykdžius jam paskirtą bausmę.

Todėl vykdančioji teisminė institucija turi atlikti **bendrą visų konkrečių aplinkybių, apibūdinančių prašomo perduoti asmens padėtį, vertinimą**, kuris gali parodyti, ar tarp to asmens ir vykdančiosios valstybės narės yra **tokių ryšių, kad bausmės vykdymas pastarojoje valstybėje narėje, kurioje jis yra arba gyvena, prisidėtų prie jo socialinės reintegracijos**. Tarp šių aplinkybių yra trečiosios šalies piliečio šeiminiai, kalbiniai, kultūriniai, socialiniai ar ekonominiai ryšiai su vykdančiąja valstybe nare ir jo buvimo šioje valstybėje narėje pobūdis, trukmė ir sąlygos.

PRIMINIMAS: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

Visas sprendimo [tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Marta Osleja ☎ (+352) 4303 6005.

Likite su mumis!

